

УДК 378.147

С. Б. Фіялка*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут»*

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ПІДТРИМКИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В СИСТЕМІ «ЕЛЕКТРОННИЙ КАМПУС»

У статті розглянуто проблему інформатизації вищих навчальних закладів. Наведено опис основних можливостей системи «Електронний кампус», проаналізовано практичне використання цієї автоматизованої системи, яка сприяє організації навчального процесу та якісній підготовці фахівців.

Information resources to support educational process in the «Electronic campus»

In this article problems of informatization of higher educational establishment are described. Opportunities of the system «Electronic campus» are described, the analysis practical usage of the system are provided. The system promotes the organization of educational process and provides the qualitative training of specialists.

Відповідно до Указу Президента України «Про Національну доктрину розвитку освіти» від 7 квітня 2002 року № 347/202 пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві. Зокрема, в указі зазначається, що це досягається шляхом забезпечення поступової інформатизації системи освіти; запровадження дистанційного навчання, а також випуску електронних підручників; створення індустрії сучасних засобів навчання, що відповідають світовому науково-технічному рівню і є важливою передумовою реалізації ефективних стратегій досягнення цілей освіти [1].

Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. окреслює коло заходів, спрямованих на забезпечення інформатизації освіти, задоволення освітніх інформаційних і комунікаційних потреб учасників навчально-виховного процесу, що передбачають: формування та впровадження інформаційного освітнього середовища в системі загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої та післядипломної освіти, застосування в навчально-виховному процесі та бібліотечній справі поряд із традиційними засобами інформаційно-комунікаційних технологій; розроблення індивідуальних модульних навчальних програм різних рівнів складності залежно від конкретних потреб; створення інформаційної системи підтримки освітнього процесу, спрямо-

ваної на здійснення її основних функцій (забезпечення навчання, соціалізація, внутрішній контроль за виконанням освітніх стандартів тощо); повне забезпечення дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних, професійно-технічних, вищих навчальних закладів навчальними комп'ютерними комплексами, а також опорних навчальних закладів освітніх округів мультимедійним обладнанням; оновлення застарілого парку комп'ютерної техніки; створення електронних підручників та енциклопедій навчального призначення; поступове забезпечення спеціальних навчальних закладів (груп, класів) корекційними комп'ютерними програмами; розвиток мережі електронних бібліотек на всіх рівнях освіти; створення системи дистанційного навчання, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та дітей, які перебувають на довготривалому лікуванні; забезпечення навчально-виховного процесу засобами інформаційно-комунікаційних технологій, а також доступу навчальних закладів до світових інформаційних ресурсів; створення системи інформаційно-аналітичного забезпечення у сфері управління навчальними закладами, інформаційно-технологічного забезпечення проведення моніторингу освіти [2].

Тож держава підтримує процес інформатизації освіти, застосування інформаційно-комунікаційних технологій у системі освіти; сприяє створенню глобальних інформаційно-освітніх мереж; забезпечує розвиток й усебічний моніторинг системи освіти всіх рівнів.

Невід'ємною складовою сучасної освіти є інформатизація вищих навчальних закладів. Вона має охопити всі напрямки та сфери діяльності студентів, викладачів, керівників навчальних закладів. Інформатизація навчального процесу передбачає створення, впровадження і розвиток комп'ютерно зорієнтованого навчального середовища на основі інформаційних систем, мереж, ресурсів та технологій. Питання всебічної автоматизації навчального процесу – питання дотримання міжнародних стандартів освіти та іміджу вищого навчального закладу, тож значна частка українських вищих шкіл використовує автоматизовані системи організації навчання.

Яскравим прикладом інформатизації навчального процесу є система «Електронний кампус» Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». «Електронний кампус» входить до корпоративного порталу, що є підсистемою єдиного інформаційного середовища університету.

Упровадження системи здійснюється з 2011 р. Вона дає можливість користуватися накопиченими електронними інформаційними ресурсами для підтримки навчального процесу відповідно до навчальних планів підготовки бакалаврів, спеціалістів, магістрів. Доступ до методичних матеріалів здійснюється за отриманими логінами й паролями. Повну функціональність та принцип ро-

боти системи розкрито в Інструкції користувача «Система Електронний кампус Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» (<http://kbis.kpi.ua>).

Система призначена для інформатизації навчального процесу університету з метою підвищення якості навчання студентів. За допомогою «Електронного кампусу» організовано інформаційну підтримку навчального процесу кафедр університету та забезпечується електронне спілкування між учасниками навчального процесу. У системі розроблені віртуальні кабінети за профілями користувачів: студент (додаткові функції профілю: староста, профорг), викладач-науковець (додаткові функції профілю: куратор), методист кафедри, завідувач кафедри. В особистих кабінетах викладачів наявні розділи Мій профіль, Контакти, Довідка, Дошка оголошень, Повідомлення, Робочий навчальний план, Методичне забезпечення, Поточний контроль, Навантаження науково-педагогічних працівників. Роботу з «Електронним кампусом» підтримують усі поширені браузері (програмне забезпечення для перегляду веб-сайтів), такі як Internet Explorer, Mozilla Firefox, Opera і Google Chrome.

Персональні віртуальні кабінети системи мають уніфіковану структуру. На головній сторінці кабінету відображаються основні розділи: Мій профіль, Щоденник, Контакти, Довідка, Форум, Дошка оголошення, Повідомлення, Розклад тощо.

У системі передбачено можливість обміну повідомленнями між користувачами, які у своїх кабінетах можуть прочитати, створити чи видалити повідомлення. Для зручності користувачеві надано можливість регулювати кількість повідомлень, що відображаються на одній сторінці. Можна створити як індивідуальне повідомлення, так і повідомлення для групи осіб: студентської групи/груп, співробітників кафедри, факультету.

Розділ «Робочий навчальний план» системи «Електронний кампус» дозволяє користувачу переглянути навчальні плани відповідно його потреб та повноважень. Розділ «Методичне забезпечення» призначено для надання користувачеві можливості розміщувати свої інформаційні ресурси (статті, «методички» тощо), а також завантажувати матеріали інших користувачів. Електронні інформаційні ресурси в «Електронному кампусі» складаються з картки ресурсу (опис ресурсу в єдиному сховищі) і власне приєднаних ресурсів. Електронні ресурси представлені файлами форматів *.doc, *.docx, *.xls, *.pdf, *.ppt тощо та посиланнями на ресурс в інтернеті чи на серверах кафедр.

У розділі розміщуються такі види інформаційних ресурсів: накази, розпорядження, положення, методичні рекомендації, роботи, виконані студентами, проекти, виконані студентами, навчальні посібники, підручники, конспекти лекцій, практикуми, робочі зошити, розклади, дистанційні курси

Moodle, тести, презентації, рейтингові системи оцінювання, переліки питань (завдань), довідники, плани, програми, освітньо-кваліфікаційні характеристики, монографії, автореферати, дисертації, статті, доповіді, тези доповіді.

Розділ «Дошка оголошень» дозволяє методистам кафедри подавати оголошення для викладачів та студентів у межах кафедри. Методист може писати оголошення студентам конкретної навчальної групи, в межах конкретної кафедри (оголошення доступне для перегляду студентам обраної групи та викладачам кафедри); студентам кількох груп (оголошення доступне для перегляду студентам обраних груп та викладачам кафедри); кафедрі (оголошення доступне для перегляду студентам та викладачам кафедри).

У розділах «Навантаження науково-педагогічного працівника» та «Поточний контроль» викладач має можливість у власному кабінеті задати навантаження та створити контрольні відомості згідно з власним навантаженням. При цьому він може редагувати список студентів групи, задати власний план заходів щодо організації реперних точок проведення навчання, а в разі потреби розширити методичне забезпечення додатковими посиланнями на матеріали.

Відповідно до наказу ректора «Про організацію навчального процесу у весняному семестрі та внесення змін до наказу ректора від 3 листопада 2014 року № 1-293 «Про особливості підготовки, організації та проведення навчального процесу у весняному семестрі 2014–2015 навчального року» від 14 січня 2015 р. № 1-1 директорам інститутів, деканам факультетів, завідувачам кафедр було поставлено завдання забезпечити заповнення «Електронного кампусу» інформаційними ресурсам та використовувати навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін і кредитних модулів та засобів контролю роботи студентів у навчальному процесі [3].

Згідно з розпорядженням «Про особливості підготовки, організації та проведення навчального процесу у весняному семестрі 2014–2015 навчального року» від 14 січня 2015 р. № 5-1 науково-педагогічні працівники університету мали розмістити в програмному модулі «Профіль» системи «Електронний кампус» контактну інформацію (телефон, мобільний телефон, електронну пошту, скайп тощо), яка буде доступна студентам у системі «Електронний кампус», а також надати в програмному модулі «Профіль» системи «Електронний кампус» згоду на публікацію даних у мережі інтернет для автоматизованого створення веб-сторінки сайта науково-педагогічних працівників НТУУ «КПІ» [4].

Наведемо перелік навчально-методичної документації дисципліни (кредитного модуля), що повинна, відповідно до додатка 1 розпорядження «Про особливості підготовки, організації та проведення навчального процесу у весняному семестрі 2014–2015 навчального року» від 14 січня 2015 р. № 5-1, зберігатися в базі даних системи «Електронний кампус»:

- навчальні і робочі навчальні програми дисциплін кафедри;
- конспекти лекцій, навчальні посібники, підручники, презентації та ін.;
- інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних, лабораторних занять, комп'ютерного практикуму та самостійної роботи студентів з дисциплін;
 - індивідуальні семестрові завдання з навчальних дисциплін, у тому числі тематика курсових проектів і робіт;
 - комплект контрольних завдань з навчальних дисциплін для перевірки рівня засвоєння студентами окремих модулів навчального матеріалу та критерії оцінки рівня підготовки студентів;
 - екзаменаційні білети та/або комплект контрольних завдань для семестрового контролю з дисциплін;
 - положення про порядок розрахунку рейтингу студентів з дисциплін;
 - методичні вказівки для студентів щодо виконання індивідуальних завдань: курсових і дипломних проектів, розрахунково-графічних робіт, рефератів тощо;
 - навчально-методичні документи з усіх спеціалізацій, закріплених за кафедрою;
 - у разі необхідності, інші документи за рішенням кафедри, зокрема графік самостійної роботи студентів (виконання контрольних робіт, здавання домашніх завдань, курсових проектів та ін.) [4].

Тож виокремимо ті переваги, що їх надає система «Електронний кампус» учасникам навчального процесу:

- створює можливість взаємодії між учасниками навчального процесу в асинхронному режимі, тобто учасники можуть контактувати між собою із затримкою в часі;
- робить доступною і прозорою для студентів систему оцінювання знань;
- надає доступ студентам до всього комплексу навчально-методичних матеріалів;
- організовує зворотний зв'язок (завдяки наявності контактів викладача – електронна пошта, скайп, соціальні мережі, домашній чи мобільний телефон);
- дає змогу адміністрації вищого навчального закладу контролювати, чи всі дисципліни мають повний комплект методичного забезпечення для навчання впродовж семестру.

Упровадження системи «Електронний кампус» зумовлено необхідністю кардинальних змін, спрямованих на підвищення якості і конкурентоспроможності вищої освіти в нових економічних і соціокультурних умовах, прискорення

інтеграції України в міжнародний освітній простір. Систему «Електронний кампус» слід розглядати як приклад зміни методів і організаційних форм навчання. Завдяки їй відбувається перехід від навчання в умовах обмеженого доступу до навчальної інформації до освіти з необмеженим доступом усіх учасників навчально-виховного процесу до навчальних матеріалів, засобів навчальної діяльності.

Список основних джерел

1. Про Національну доктрину розвитку освіти [Електронний ресурс] : Указ Президента України, 7 квітня 2002 р., № 347/202 / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>. – Дата доступу: 11.02.2015.
2. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс] : Указ Президента України, 25 червня 2013 р., № 344/2013. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>. – Дата доступу: 11.02.2015.
3. Про організацію навчального процесу у весняному семестрі та внесення змін до наказу ректора від 3 листопада 2014 року № 1-293 «Про особливості підготовки, організації та проведення навчального процесу у весняному семестрі 2014–2015 навчального року» : наказ від 14 січня 2015 р. № 1-1. – Режим доступу: <http://studprofkom.kpi.ua/news/2531>. – Дата доступу: 22.02.2015.
4. Про особливості підготовки, організації та проведення навчального процесу у весняному семестрі 2014–2015 навчального року : розпорядження від 14 січня 2015 р. – № 5-1. – Режим доступу: <http://kpi.ua/net>. – Дата доступу: 01.02.2015.

УДК 37.018

С. В. Харитонова

Белорусский государственный университет

ЖУРНАЛЫ ДЛЯ ДОШКОЛЬНИКОВ: КРИТЕРИИ ЭСТЕТИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

Статья посвящена исследованию художественного оформления журнальных периодических изданий для дошкольников. Автор изучает специфику иллюстрирования современных отечественных и зарубежных детских журналов, выявляет изобразительные приемы, содействующие привлечению внимания читателя, определяет специфику иллюстрирования различных журналов. Актуальность статьи заключается в разработке научно-методических и прикладных рекомендаций по совершенствованию визуального образа национальной журнальной периодики для детей, а также формулированию базовых критериев эстетической безопасности детской прессы.